

Oponentní posudek na habilitační spis Mgr. Art Vandy Raýmanové, Art.D

Mgr. Art Vanda Raýmanová, Art. D habituje souborem sedmi dílů seriálu Drobci s názvy: Torta, Predstavenie, Výlet, Preteky, Túra, Záhrada a Ihrisko, jichž byla spoluautorkou námětu a scénáře, spolurežisérkou, výtvarnicí a jednou z producentek. Její podíl na tomto mimořádně povedeném a mimořádně úspěšném animovaném seriálu pro děti je tedy významný, ne-li přímo klíčový.

Věnovat svůj kreativní život tvorbě pro děti je rozhodnutí nelehké a nevděčné, protože tvorba pro ně je především službou, za níž na tvůrce většinou nečekají festivalové vavříny, ale těžká, systematická každodenní práce. Tvůrce animovaných filmů pro děti se dobrovolně zříká všech experimentů a formálních výbojů, jichž má často plnou hlavu a srdce. Tvorba pro děti je prostě především služba a těžká dřina.

Soudě dle habilitačního spisu (mimořádně, s tak rozsáhlým spisem jsem se zatím za své profesionální praxe nesetkal) Mgr. Vanda Raýmanová patří právě mezi ty umělce a producenty, kteří na sebe vzali toto nevděčné břemeno. Krom habilitačního souboru Drobci je i autorkou, výtvarnicí a režisérkou mimořádně úspěšného dětského filmu Kto je tam?, který byl oceněn množstvím domácích i zahraničních cen. Významný tvůrčí podíl má i na animovaných seriálech Putovanie dějinami a Mimi a Líza, a jako výtvarnice se významně uplatnila i na hraném dětském filmu Petra Oukropce Modrý tygr.

Na habilitačním souboru sedmi dílů animovaného seriálu Drobci oceňuji především jeho důkladně promyšlenou a z výrobního hlediska optimální koncepci, která dokonale souzní s dětskou psychikou a možnostmi a percepcí dětí i předškolního věku. Mám tím na mysli systém opakování úvodní a závěrečné sekvence všech dílů, který je pro zvolenou koncepci příběhů funkční a přirozený. Jak všichni víme, děti milují opakování, když ovšem není umělé a násilné.

Dále obdivuji výtvarnou koncepci seriálu, která opět cíleně vychází z dětských přání a tužeb, ale je náročná a vede děti nenásilně ke schopnosti vnímat i složitější výtvarný projev. Ben a Tom, hrdinové seriálu, jsou výrazně stylizovaní, ale přírodní artefakty nebo technická zařízení, s nimiž v jednotlivých dílech přicházejí do styku, jsou výtvarně propracovány do nejmenšího (iluzivního) detailu.

V neposlední řadě vysoce oceňuji volbu charakterů, psychologickou a etickou podstatu jednotlivých dílů seriálu a jeho morální poslání. Ben a Tom – mladší a starší bratr (maně vzpomínám na Pojarovy Medvídky od Kolína) – naprosto přirozeně a nedidakticky ukazují dětským divákům, jak by měly fungovat vztahy staršího a mladšího sourozence.

Všechny tyto zmíněné vlastnosti mě vedou k přesvědčení, že Drobci již nyní (jejich příběhy zdaleka nekončí) patří ke klasickým dílům animované dětské dramaturgie. Věřím, že se stanou jedním z animovaných evergreenů, které budou aktuální i po dvaceti, třiceti, či více letech.

Z habilitačního spisu Mgr. Vandy Raýmanové přesvědčivě vyplývá i její významné místo v pedagogickém sboru Ateliéru animované tvorby FTF VŠMU, kde vyučuje Vývoj animovaného filmu a Základy produkce animovaného filmu.

Habilitační soubor sedmi dílů seriálu Drobci a všechny ostatní aktivity Mgr. Vandy Raýmanové v oblasti kinematografie nejen animované doložené v jejím habilitačním spisu mě vedou k přesvědčení, že plně splňuje všechny podmínky nutné k udělení titulu docent, a proto její jmenování vřele doporučuji.

31. března 2021

prof. Jiří Kubíček - FAMU